

Havnevæsenet faaet leveret et Kort, hvor-paa alle de Bolværksstrækninger, der tilhøre Staten eller Kommunen, ere tegnede, medens der paa det tilsendte kun findes de private Bolværksstrækninger, og dette mig leverede Kort staar til de Herrers Disposition.

P. G. C. Jensen: Det ærede Medlem, der nu talte (Carstensen), bekræftede, hvad der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, at der i alt Fald til visse Tider er Trang til større Bolværksplads i Havnen, og det maa altsaa antagelig være rigtigt nok, at det forholder sig saaledes. Spørgsmaalet maa da være, paa hvilken Maade denne Mangel skal afhjælpes, og navnlig, om det er en rigtig, hensigtsmæssig og forsvarlig Maade, som foreslaas her i Lovforslaget. Det Spørgsmaal, der altid maa opstaa, naar der, som her, tales om Ekspropriation, er dette, om det er noget, som Almenvellet kræver, om det virkelig kan siges at være *Almenvellets Krav*, at denne Udvidelse sker. Den Omstændighed, at der kan være Trang til Stede, er ikke altid det samme som Almenvellets For-dring, men dernæst er det jo udtrykkelig foreskrevet i Grundloven, at Almenvellet skal *kræve* det. Det vil med andre Ord sige: at der ikke er anden Maade at gøre det paa. Man kan dog ikke sige, at Almenvellet kræver noget, som man overmaade godt kan opnaa paa anden Maade. Der er nu ikke nogen Tvivl om, at det her foreslaaede fortræffelig lader sig udføre paa anden Maade end ved at berøve Folk deres lovlige Ejendom. Det staar ogsaa udtrykkeligt i Bemærkningerne i andet Stykke i Slutningen, at den Vej, man har, er, at man selv kan tilvejebringe ny Anlægspladser, der specielt indrettes til det Brug, man ønsker, men ganske vist er der saa føjet til „med store Bekostninger“. Jeg ved ikke, om Meningen skal være den, at det vil koste en Del, hvis man vil gaa den ligefremme og naturlige Vej, medens det, hvis man fratager Medborgere deres Ejendom, ikke vil koste ret meget. Jeg ved ikke, om dette skulde ligge skjult i den Betragtning. Saa vilde det i hvert Tilfælde være en yderligere Grund til at være betænkelig ved den Fremgangsmaade, her er foreslaaet.

Dertil kommer den Omstændighed, at Lovforslaget afviger fra, hvad man ellers plejer at se ved Ekspropriationslove, idet der ikke her er Tale om at foreslaa en bestemt Ekspropriation i et givet Øjeblik til et vist Formaal, men der er Tale om

at give en Bemyndigelse, der varer til Evighed og for alle Ministre for offentlige Arbejder i Fremtiden. Man overdrager til dem den Myndighed, som Lovgivningsmagten har til i hvert enkelt Tilfælde at tage Bestemmelse, om Almenvellet kræver Ekspropriation, og de Vilkaar, der i øvrigt skulle knyttes dertil. Det er ganske imod den Fremgangsmaade, man plejer at følge i den Slags Forhold. Jeg skal bemærke, at naar der i Slutningen af Bemærkningerne til Lovforslaget er henvist til Ekspropriationsloven af 3. April 1900 med Hensyn til Ombygningen af Knippelsbro, er dette netop et af de Tilfælde, jeg vil kunne paaberaabe mig. Thi der var der Tale om et bestemt Foretagende, nemlig Ombygningen af Knippelsbro, som stod for, og der blev kun givet Tilladelse til at ekspropriere private Ejendomme, for saa vidt det var nødvendigt til Regulering af Kystlinierne ved Broen, altsaa paa et aldeles bestemt Sted og i et ganske bestemt Øjemed. Det var saaledes en meget naturlig Foranstaltning, den kunde Lovgivningsmagtens Faktorer overveje meget nøje, om de vilde tilstede Ekspropriation eller ikke. Her er derimod Tale om at give en almindelig Bemyndigelse til Ministeren. Navnlig fraskriver Lovgivningsmagten sig Adgang til i hvert enkelt Tilfælde at tage Bestemmelse om, hvorvidt det er rigtigt eller ikke, eller hvor vidt man i det givne Tilfælde kunde hjælpe sig paa anden Maade.

Jeg finder det altsaa meget betænkeligt at give en saa udstrakt Bemyndigelse som denne, men desuden er der jo ogsaa det at bemærke, at en Ekspropriation paa mange Maader vil være i høj Grad ubehagelig og til Skade og Tab for de enkelte Ejere. Den ærede foregaaende Taler nævnede, at der ved Kanalerne ligger adskillige Bolværker, som man kunde ønske at forbeholde det offentlige, navnlig til Brug for de mindre Skibe. Forholdet er, efter hvad der er mig meddelt, dette, at disse Bolværker spille en afgørende Rolle for Værdien af de Ejendomme, hvortil de høre. Man maa vel erindre, at Bolværkerne ikke ere en Ejendoms-genstand for sig selv, noget isoleret, som man kan tage paa Ryggen og løbe med, men de udgøre en Del af en anden, en større Ejendom. Paa denne vil der gennemgaaende være en Bygning, en større Bygning, et Pakhus eller lignende, og foruden denne Bygning vil der næsten altid være en større eller mindre Oplagsplads til Raadighed. Nu bliver der altsaa Spørgsmaal om at tage Bolværket fra